

Judecător: Natalia Simciuc

DECIZIE
interlocutorie

02 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător: Elena Cobzac

Judecători: Oxana Robu și Silvia Vrabii

Grefier: Doina Ursu

Cu participarea:

Procurorului: Sergiu Brigai

Avocaților: Victor Cuțulab, Veronica Mihailov-Moraru

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelurile declarate de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Liliana Verdeș, părților vătămate Banari Radu și Iurcu Vitalie, avocatului Mihailov-Moraru Veronica în interesele părții vătămate Lotca Andrei împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 11.10.2011 în cauza penală de învinuire a lui **Galaniuc Serghei Anatolie** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 11 octombrie 2011 inculpatul Galaniuc Serghei Anatolie (născut la data de 08.04.1971, originar din rl. Hîncești, satul Bozieni, domiciliat în mun. Chișinău, str. Cornului 5/1, ap. 26, cetățean al Republicii Moldova, moldovean, studii superioare, supus militar, căsătorit, anterior nejudecat) a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) Cod Penal, din motiv că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015 s-a decis „Admite apelurile declarate de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Liliana Verdeș, părților vătămate Banari Radu și Iurcu Vitalie, avocatului Mihailov-Moraru Veronica în interesele părții vătămate Lotca Andrei împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 11.10.2011, casează sentința integral și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Galaniuc Serghei Anatolie se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) Cod Penal și i se stabilește pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, ceea ce constituie 8 000 (opt mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe un termen de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă înaintată de Banari Radu împotriva lui Galaniuc Serghei privind încasarea sumei de 25000 (douăzeci și cinci mii) Euro, cu titlu de prejudiciu moral, se admite parțial.

Se încasează de la Galaniuc Serghei în beneficiul lui Banari Radu suma de 1000 (una mie) lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1000 (una mie) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în rest pretențiile se resping ca fiind neîntemeiate.

Acțiunea civilă înaintată de Banari Radu împotriva lui Galaniuc Serghei privind încasarea sumei de 30000 (treizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu material, se admite în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

3. Conform art. 218 Cod procedură penală, (1) Instanța de judecată, constatînd în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității și a drepturilor omului, o dată cu adoptarea hotărîrii, emite și o încheiere interlocutorie prin care aceste fapte se aduc la cunoștința organelor respective, persoanelor cu funcție de răspundere și procurorului.

4. La judecarea apelurilor declarate de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Liliana Verdeș, părților vătămate Banari Radu și Iurcu Vitalie, avocatului Mihailov-Moraru Veronica în interesele părții vătămate Lotca Andrei împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 11.10.2011, Colegiul Penal a sesizat grave încălcări a legislației procesual-penale naționale, precum și a prevederilor Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale.

5. Potrivit **Raportului lui Thomas Hammarberg, Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei, ca urmare a vizitei sale în Republica Moldova din perioada 25 – 28 aprilie 2009** se indică următoarele:

-reprezentanții autorităților moldovenești au recunoscut faptul că în perioada de după proteste poliția a abuzat de puterea sa în raport cu persoanele arestate și și-au exprimat dorința de a depăși problema relexorilor tratamente din partea poliției. Comisarul în special a subliniat faptul că astfel de încălcări în masă ale dreptului de a nu fi supus la relexorilor tratamente nu trebuie permis să se mai repete niciodată, și că măsuri active urmează a fi întreprinse pentru a-i pedepsi pe cei vinovați ori de câte ori cazuri individuale de maltratare au loc;

-în baza informațiilor puse la dispoziția Comisarului, persoanele reținute în urma demonstrațiilor au fost aduse la cel puțin una dintre următoarele secții de poliție din Chișinău: CGP sau Comisariatul de poliție a sectoarelor Centru, Botanica, Ciocana, Rîșcani și Buiucani. Persoanele care au fost inițial reținute în unul dintre comisariatul de poliție de sector au fost ulterior transferate în izolatorul din CGP;

-majoritatea persoanelor intervievate de către delegația Comisarului, care au fost arestați în legătură cu demonstrațiile post-electorale din aprilie 2009 au susținut că au fost supuse relexorilor tratamente fizice de către colaboratorii de poliție;

-interlocutorii oficiali ai Comisarului au recunoscut faptul că poliția a abuzat de împuternicirile lor, în perioada de după proteste în raport cu persoanele arestate. Comisarul a subliniat cu fermitate că astfel de încălcări în masă ale dreptului de a nu fi supus la relexorilor tratamente nu trebuie permis să se mai repete niciodată și că măsuri active urmează a fi întreprinse pentru a-i pedepsi pe cei vinovați ori de câte ori cazuri individuale de maltratare au loc.

În **Raportul cu privire la vizita efectuată în Republica Moldova de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Tratatelor Inumane sau Degradante din 27-31 iulie 2009** se indică următoarele:

-în aproape toate cazurile examinate în timpul vizitei, măsurile luate încă nu au condus la identificarea autorilor pretensei maltratări și/sau a oricărui funcționar care a permis sau a încurajat relexorilor tratamente. Procurorii intervieuți de către delegație au explicat această situație prin imposibilitate, în majoritatea cazurilor, de a identifica suspectii, deoarece ofițerii de poliție au purtat cagule, sau prin faptul că, poziția victimelor nu le permitea să vadă ofițerii de poliție care executau loviturile. Cu toate acestea, s-a văzut clar în timpul vizitei din 2009 că autoritățile de urmărire penală nu au luat nici un fel de măsuri, într-un număr de cazuri în care victimele au relatat că ar recunoaște ofițerii de poliție implicați în presupusa maltratare.

6. În **cauza Iurcu versus Moldova** (hotărârea din 9 aprilie 2013), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că „investigația în privința plângerii reclamantului a fost în mare parte afectată de deficiențe. În primul rând, este de menționat că, în pofida acuzațiilor grave aduse împotriva ofițerilor de poliție de către reclamant, oficial nu a fost inițiată nicio investigație penală decât până la 18 decembrie 2009, cu aproape șase luni după ce reclamantul a depus plângerea sa. După această dată, se pare că la 9 februarie 2010 a fost audiat doar unul dintre ofițerii de poliție din cadrul Comisariatului de poliție unde a fost adus reclamantul în noapte de 7 spre 8 aprilie 2009 și nu au mai fost luate careva alte măsuri în acest sens. Materialele dosarului național prezentate de către părți indică că în ultimii 2 ani investigația a rămas inactivă și nu s-a constatat nicio evoluție în cauza reclamantului. În acest circumstanțe, Curtea conchide că investigația în privința pretențiilor reclamantului de relexorilor tratamente nu a fost adecvată sau suficient de efectivă”.

În **cauza Buhaniuc versus Moldova** (hotărârea din 28 ianuarie 2014), Curtea a notat că „investigația efectuată în legătură cu plângerea reclamantului este foarte deficientă. În primul rând, în pofida acuzațiilor grave ale reclamantului împotriva colaboratorilor de poliție, nici o urmărire penală nu a fost pornită până la începutul lunii mai 2010, mai mult de 1 an și ceva de la depunerea plângerii de către reclamant. În plus, după cum a constatat judecătorul de instrucție, ordonanțele de refuz în începerea urmăririi penale din 29 mai 2009 și 18 februarie 2010 au fost întemeiate doar pe declarațiile colaboratorilor de poliție. Trebuie de menționat faptul că, ordonanța din 29 mai 2009 a fost comunicată reclamantului abia la 22 ianuarie 2010, ceea ce constituie o tergiversare inexplicabilă care a durat prea mult într-un astfel de caz. Prin urmare, Curtea nu este convinsă de argumentul Guvernului potrivit căruia procurorul a acționat prompt atunci când noi informații îi erau puse la dispoziție. În fine, Curtea observă că, după reluarea urmăririi penale ca urmare a comunicării prezentei cereri Guvernului pîrît, procuratura a identificat 12 acțiuni procesuale necesare de a fi efectuate în cadrul noii urmăririi penale. Organul de urmărire penală este acel care trebuie să-și organizeze activitatea după cum consideră necesar într-o anumită cauză penală. Totuși, Curtea nu poate să nu atragă atenția asupra faptului că, până în luna februarie 2012, aproape după 3 ani de la depunerea plângerii despre relexorilor tratamente, lista celor 12 acțiuni procesuale menționată supra și care încă nu au fost efectuate, includea măsuri esențiale fără de care investigația nu poate fi considerată că a fost efectivă”.

7. Prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 10.03.2010 emisă de Prim adjunct al procurorului mun. Chișinău, Vladimir Lupu s-a menționat că, conform materialelor acumulate sunt date suficiente ce indică existența bănuielii rezonabile la îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către persoanele cu funcție de răspundere responsabile de organizarea activității legale a CPs Buiucani în perioada 07.04.2009-15.04.2009 care au dus la cauzarea daunelor în proporții mari intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.

Procurorul general aprobat de Comisarul CPs Buiucani la 30.03.2009 a grupei operaive a CPs Buiucani ai CGP mun. Chişinău pentru luna aprilie 2009 la data de 07.04.2009 de serviciu erau următoarele persoane: Ig. Hlopeţchi, Gh, Tofan, V. Botnaru, O. Butnaru, V. Brinişter, D. Dască, V. Ciornii, I. Reul, M. Rusu, N. Suvorov, F. Gherciu, care de asemenea au fost prezenţi şi responsabili de supravegherea şi asigurarea ordinii publice, a celulelor din incinta CPs Buiucani, dar care nu au fost investigaţi pentru verificarea îndeplinirii obligaţiilor de serviciu.

8. La fel, instanţa de apel sesizează că, organele de drept nu au identificat şi nu au atras la răspundere penală a persoanelor care nemijlocit au aplicat violenţa asupra părţilor vătămate, Lotca Andrei, Calancea Radu, Iurcu Vitalie, Banari Radu, Roman Tatiana, Donos Marcela, care au fost supuşi torturii, tratamentelor inumane şi degradante, respectiv după 6 ani, aceste persoane nu au fost trase la răspundere penală.

9. Conform pct. 2 din Ordinul nr. 51 din 21 februarie 2001 s-a statuat că „Şefilor Inspectoratului General al Poliţiei, Departamentului Combaterii Crimei Organizate şi Corupţiei, Departamentului Evidenţă şi Documentare a Populaţiei, Direcţiei Generale Organizare şi Inspectare, Direcţiei Generale Personal Învăţământ şi Protecţie Socială: 2.1. A organiza studierea Regulamentului de către corpul de comandă şi efectivul de trupă subordonat. 2.2. A elabora şi aproba în termen de o lună regulamentele unităţilor de gardă ale organelor (subdiviziunilor) afacerilor interne subordonate”.

Instanţa de apel sesizează faptul că, inculpatului Galaniuc Serghei care activa în calitate de inspector superior operativ de serviciu al unităţii de gardă a statului major al Comisariatului de Poliţie Buiucani, mun. Chişinău din data de 16 iulie 2004, iar până la data de 07 aprilie 2009, (timp de cinci ani), ultimului nu i s-a adus la cunoştinţă ordinul nr. 51 din 21 februarie 2001 şi nici nu a semnat careva fişe de post.

Colegiul Penal notează că, după evenimentele din 07 aprilie 2009 mai multe persoane, inclusiv şi părţile vătămate pe această cauză penală (Lotca Andrei, Calancea Radu, Iurcu Vitalie, Banari Radu, Roman Tatiana, Donos Marcela) s-au plâns pe marginea abuzurilor comise de către organele de poliţie, plângeri care s-au axat în totalitate pe „rele tratamente în custodia poliţiei însoţită de o investigaţie ineficientă”.

În acest context, Colegiul Penal constată o încercare a organelor de drept de a eschiva de la atragerea la răspundere penală a persoanelor aflate în atribuţie de serviciu care au comis încălcări a drepturilor şi libertăţilor persoanelor, în speţă a părţilor vătămate, iar acest fapt se atestă prin aprobarea ordinului nr. 93 din 12 noiembrie 2009, după câteva luni după evenimentele din 07 aprilie 2009 şi după 8 ani şi 9 luni de la aprobarea ordinului nr. 51 din 21 februarie 2001 şi, respectiv, după 5 ani şi 5 luni de la data în care inculpatul Galaniuc Serghei a fost numit în funcţia de inspector superior operativ de serviciu al unităţii de gardă a statului major al Comisariatului de Poliţie Buiucani, mun. Chişinău.

Astfel, în adresa instanţei de apel nu au parvenit careva explicaţii pertinente privitor la necesitatea trecerii unei durate de timp excesiv de mari referitor la faptul că, ordinul nr. 51 din 21 februarie 2001 a fost adus la îndeplinire după 8 ani şi 9 luni, la 12.11.2009 prin ordinul nr. 93 privind aprobarea Regulamentului-tip şi fişelor de post-tip ale inspectorilor superiori operativi de serviciu şi inspectorilor operativi de serviciu al unităţii de gradă a CPs Buiucani, mun. Chişinău, care a şi fost adus la cunoştinţă inculpatului Galaniuc Serghei, spre deosebire de ordinul nr. 51 din 21 februarie 2001.

10. Prin urmare, având în vedere încălcările legalităţii şi a drepturilor omului se impune necesitatea emiterii deciziei interlocutorii în adresa organelor competente pentru soluţionarea circumstanţelor expuse în decizie

11. În conformitate cu art. art. 218, 417 alin.(3) Cod procedură penală, Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău, -

DISPUNE:

În temeiul art. 218 Cod procedură penală se pronunţă o decizie interlocutorie, dat fiind faptul că, în procesul de judecare a apelurilor declarate de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura mun. Chişinău, Liliانا Verdeş, părţilor vătămate Banari Radu şi Iurcu Vitalie, avocatului Mihailov-Moraru Veronica în interesele părţii vătămate Lotca Andrei împotriva sentinţei Judecătorei Buiucani, mun. Chişinău din 11.10.2011 în cauza penală de învinuire a lui **Galaniuc Serghei Anatolie** în săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM se constată fapte de încălcare a legalităţii şi a drepturilor omului, care se adus la cunoştinţă organelor competente pentru soluţionarea circumstanţelor expuse în decizie.

Preşedintele şedinţei, judecător:

Elena Cobzac

Judecător:

Oxana Robu

Judecător:

Silvia Vrabii